

Επισημάνσεις

Σύντομα σημειώματα για θέματα εξαγωγικού ενδιαφέροντος

No.35

Ιούνιος 2007

Ισπανία: ο νέος μεγάλος εμπορικός μας εταίρος

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ

Κέντρο Εξαγωγικών Ερευνών & Μελετών

Κρατίνου 11, Αθήνα 10552 ♦ e-mail: pse@otenet.gr ♦ <http://www.pse.gr>
Τηλ.: 210 52 28 925 – 210 52 21 726 – 210 52 21 515 ♦ Fax: 210 52 42 568 – 210 52 29 403

Ισπανία: ο νέος μεγάλος εμπορικός μας εταίρος

Η Ισπανία εξελίσσεται σε έναν από τους κυριότερους εμπορικούς εταίρους της χώρας μας. Με εξαγωγές 837 εκ. δολάρια το 2006 (ή 667 εκ. ευρώ) καταλαμβάνει σταθερά την 9^η θέση στη νέα δεκαετία μεταξύ των κυριότερων εξαγωγικών αγορών της Ελλάδας και με εισαγωγές 2.252 εκ. δολ. (ή 1.795 εκ. ευρώ) την 7^η θέση μεταξύ των κυριότερων προμηθευτών. Αν οι εξαγωγές ακολουθήσουν τις τάσεις των τελευταίων ετών, οι εξαγωγές το 2008, αν όχι εφέτος, θα φθάσουν σε 1 δις δολάρια.

Η συνολική εικόνα

Οι εμπορικές συναλλαγές της Ελλάδας με την Ισπανία εμφάνισαν σταθερά ανοδική πορεία στη νέα δεκαετία (2001-2006) ύστερα από σχετικά ασταθή συμπεριφορά στην προηγούμενη δεκαετία (1991-2000), με αποτέλεσμα η χώρα αυτή να έχει εξελιχθεί σε έναν από τους σημαντικούς εμπορικούς εταίρους της χώρας μας. Με ρυθμό αύξησης 14% στη νέα δεκαετία, τόσο των εξαγωγών όσο και των εισαγωγών προς και από τη χώρα, η Ισπανία κατείχε σταθερά την 9^η θέση στη σειρά κατάταξης μεταξύ των κυριότερων εξαγωγικών αγορών για τα ελληνικά προϊόντα. Στην προηγούμενη δεκαετία με ρυθμό αύξησης των εξαγωγών 9,4% ήταν η 11^η εξαγωγική αγορά της Ελλάδος στο 2000 από 13^η στο 1990, ενώ με ρυθμό αύξησης των εισαγωγών 11,4% ήταν ο 6^{ος} προμηθευτής της χώρας στο 2000 από 9^{ος} το 1990.

Οι εξαγωγές προς την Ισπανία υπερδιπλασιάστηκαν (110%) στη νέα δεκαετία ενώ είχαν αυξηθεί πάνω από μιάμιση φορά (160%) στην προηγούμενη δεκαετία. Οι εξαγωγές δηλαδή προς τη χώρα αυτή αυξήθηκαν ταχύτερα σε σχέση με το σύνολο των ελληνικών εξαγωγών προς

όλο τον κόσμο τόσο στη νέα δεκαετία (82%), αλλά κυρίως σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία (35%).

Οι ελληνικές εξαγωγές προς την Ισπανία, επίσης, είναι σε καλύτερο επίπεδο σχετικά με τις εξαγωγές της χώρας μας προς όλο τον κόσμο, δεδομένου ότι στο 2006 κάλυψαν το 37,2% των εισαγωγών από τη χώρα αυτή, ενώ οι ελληνικές εξαγωγές στο σύνολό τους κάλυψαν το 34,7% του συνόλου των ελληνικών εισαγωγών.

Το συνολικό εμπόριο (εξαγωγές + εισαγωγές) της χώρας μας με την Ισπανία αυξήθηκε με μέσο ετήσιο ρυθμό 14,3% στο διάστημα 2001-2006 (από 1.629 εκ.\$ σε 3.089 εκ.\$) και με 10,8% στο διάστημα 1991-2000 (από 605 εκ.\$ σε 1.563 εκ.\$).

Οι εισαγωγές από την άλλη, στη νέα δεκαετία αυξήθηκαν κατά 83%, ενώ στην προηγούμενη δεκαετία είχαν αυξηθεί πάνω από μιάμιση φορά (158%), σε σχέση με 89% και 54%, αντιστοίχως για το σύνολο των ελληνικών εισαγωγών.

Το εμπορικό ισοζύγιο είναι σταθερά αρνητικό εις βάρος της Ελλάδος σε όλα τα έτη της εξεταζόμενης περιόδου.

--- * ---

Η οικονομία της Ισπανίας: σταθερή και ταχεία ανάπτυξη

Οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ της Ελλάδας και της Ισπανίας αναπτύσσονται σε ένα περιβάλλον ισχυρής οικονομικής ανάπτυξης και στις δύο χώρες.

Η ισπανική οικονομία είναι από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες οικονομίες στην ευρωζώνη. Από το 1994 η οικονομική άνοδος είναι αδιάλλειπτη. Από τα 14 αυτά χρόνια η πραγματική αύξηση του ΑΕΠ στα 13 χρόνια υπήρξε υψηλότερη από το μέσο όρο στην ευρωζώνη και μάλιστα σε ορισμένα από αυτά, ιδίως στα τελευταία, ο ρυθμός ανόδου ήταν διπλάσιος ή υπερδιπλάσιος, σε σχέση με τον αντίστοιχο ρυθμό στη ζώνη του ευρώ.

Στην περίοδο αυτή, η Ισπανία κατόρθωσε να μειώσει δραστικά τον αριθμό των ανέργων από 19,1% του εργατικού δυναμικού στο 1994, σε 8,4% στο 2006, λίγο πάνω από το μέσο όρο στην ευρωζώνη. Υπολογίζεται ότι σήμερα

το 60% των νέων θέσεων εργασίας στην ευρωζώνη δημιουργείται στην Ισπανία.

Το ΑΕΠ που έφτασε το 2005 σε 1.183 δις δολάρια και κατά κεφαλήν σε 27.258 δολάρια, βρισκόταν ήδη πολύ κοντά στο μέσο κατά κεφαλήν ΑΕΠ στη ζώνη του ευρώ (29.563). Γενικότερα, η Ισπανία είναι μεταξύ των χωρών με τις καλύτερες οικονομικές επιδόσεις στην Ε.Ε. αυτή την περίοδο. Σύμφωνα με ορισμένες προβλέψεις, εφέτος το ΑΕΠ της Ισπανίας υπολογίζεται σε 1.400 δολάρια.

Η Ισπανία έχει καταστεί σημαντική εμπορική δύναμη. Με μέσο ετήσιο αυξητικό ρυθμό εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών, που υπερβαίνει το 5% στις τελευταίες δύο δεκαετίες και ειδικότερα 8% στη δεύτερη δεκαετία, είναι μεταξύ των 20 σημαντικότερων εμπορικών δυνάμεων στον κόσμο.

Με βάση τα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, με εξαγωγές 187,2 δις δολάρια στο 2005 ή 1,8% των παγκόσμιων εξαγωγών, κατέλαβε τη 17^η θέση στον κατάλογο των 50 σημαντικότερων χωρών εξαγωγής αγαθών και με εισαγωγές 278,8 δις δολάρια (2,6% των παγκόσμιων εισαγωγών) τη 12^η θέση στους σημαντικότερους εισαγωγείς. Μεγάλο μέρος βέβαια του εμπορικού ελλείμματος καλύπτεται από τις σημαντικές εξαγωγές υπηρεσιών, τομέα στον οποίο η Ισπανία έχει εξέχουσα θέση: με 92,7 δις δολάρια εξαγωγές (3,8% των παγκόσμιων εξαγωγών) καταλαμβάνει την 7^η θέση διεθνώς, και με 65,2 δις εισαγωγές (2,8% των παγκόσμιων εισαγωγών) την 10^η θέση.

Κατά τον ΟΟΣΑ, η οικονομική δραστηριότητα το περασμένο έτος, βοηθούμενη από την ευρωπαϊκή ανάκαμψη διατήρησε την ικανοποιητική άνοδο, ενώ οι εξαγωγές ενισχύθηκαν. Η εσωτερική ζήτηση εμφάνισε κάποιες ενδείξεις μετριότερης ανόδου. Το υψηλό επίπεδο χρέωσης των νοικοκυριών και η αύξηση των πραγματικών επιτοκίων περιόρισαν λίγο την ιδιωτική κατανάλωση και τις επενδύσεις, περιλαμβανομένου και του τουριστικού τομέα.

Η πραγματική άνοδος του ΑΕΠ κατά 3,7% στο 2006 αναμένεται, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΟΟΣΑ, να υποχωρήσει κάπως στα επόμενα έτη, καθώς η νομισματική πολιτική θα γίνει σφιχτότερη και οι εξαγωγές θα εξασθενήσουν. Παρά ταύτα θα παραμείνει ισχυρή με αποτέλεσμα την υποχώρηση των ανέργων κάτω από το 8% του εργατικού δυναμικού. Επειδή ο πληθωρισμός αναμένεται να σταθεροποιηθεί γύρω στο 3%, η διαφορά με το μέσο όρο της ευρωζώνης δεν είναι πιθανό να περιοριστεί σημαντικά με αποτέλεσμα

περαιτέρω μείωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της ισπανικής οικονομίας.

Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2007, η ισπανική οικονομία αναπτύχθηκε με ετήσιο ρυθμό 4,1%, τον υψηλότερο ρυθμό στην τελευταία πενταετία και ταχύτερα από τις οκτώ μεγαλύτερες οικονομίες του βιομηχανικού κόσμου.

Αν και η οικονομία της Ισπανίας υπερβαίνει σε ρυθμό ανάπτυξης τις άλλες μεγάλες οικονομίες της ευρωζώνης, ο ΟΟΣΑ εκφράζει ορισμένες επιφυλάξεις ως προς τη συνέχιση της οικονομικής δραστηριότητας με τον ίδιο ρυθμό και στο μέλλον, καθώς ο υψηλότερος ισπανικός πληθωρισμός σε σχέση με το μέσο όρο στην ευρωζώνη υπονομεύει την ανταγωνιστικότητα, το έλλειμμα του ισοζυγίου εξωτερικών συναλλαγών βρίσκεται σε ιστορικά υψηλά επίπεδα και το χρέος των νοικοκυριών συσσωρεύεται επικίνδυνα.

Αν και η οικονομική δραστηριότητα θα παραμείνει ισχυρή και κατά το τρέχον έτος και για μια ακόμη φορά πάνω από το μέσο επίπεδο της ζώνης του ευρώ, η άνοδος του ΑΕΠ προβλέπεται από τον ΟΟΣΑ ότι θα διαμορφωθεί σε 3,3%.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της UNCTAD⁽¹⁾ οι άμεσες ξένες επενδύσεις στην Ισπανία από 26 δις δολάρια στο 2003 υποχώρησαν σε 24,8 δις δολάρια στο 2004 και σημείωσαν νέα πτώση στο 2005 σε 23 δις δολάρια. Οι ισπανικές επενδύσεις στο εξωτερικό είναι υψηλότερες: από 27,5 δις δολάρια στο 2003 υπερδιπλασιάστηκαν σε 60,5 δις δολάρια στο 2004, ενώ είχαν διαμορφωθεί στο 2005 σε 38,8 δις δολάρια.

Στον κατάλογο των 100 μεγαλύτερων υπερεθνικών εταιριών, εκτός του χρηματοοικονομικού τομέα στον κόσμο, που καταρτίζει η θυγατρική του ΟΗΕ UNCTAD, το 2004 τρεις είναι ισπανικές: η TELEFONICA με ενεργητικό 86.448 εκ.\$ και 173.554 εργαζομένους (33^η θέση), η REPSOL YPF SA με 53.044 εκ.\$ και 33.337 εργαζομένους (49^η θέση) και η ENDESSA με 65.423 εκ.\$ και 26.985 εργαζομένους (52^η θέση).

Στον κατάλογο των 50 μεγαλύτερων χρηματοοικονομικών οργανισμών υπάρχουν δύο ισπανικές: η GRUPO SANTANDEP με ενεργητικό 774.462 εκ.\$ και 126.488 εργαζομένους (15^η) και η GRUPO BOVA με 416.209 εκ.\$ και 84.117 εργαζομένους (26^η θέση).

---

(1) World Investment Report 2006

Οι εμπορικές συναλλαγές της Ελλάδας με την Ισπανία

Οι εξαγωγές

Οι εξαγωγές προς την Ισπανία στο εξεταζόμενο διάστημα 1991-2006 αυξήθηκαν με μέσο ετήσιο ρυθμό 10% με αποτέλεσμα στο 2006 να είναι σχεδόν εξαπλάσιες σε αξία σε σχέση με το 1991. Στη νέα δεκαετία όμως ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησής τους ήταν 14%, ταχύτερος δηλαδή συγκριτικά με την προηγούμενη δεκαετία (9,4%).

Επισημαίνεται ότι τα αντίστοιχα ποσοστά για το σύνολο των ελληνικών εξαγωγών προς ολόκληρο τον κόσμο ήταν 4,6% στο διάστημα 1991-2006, 13% στη νέα δεκαετία και 3,3% στην προηγούμενη δεκαετία. Δηλαδή οι εξαγωγές προς την Ισπανία αυξήθηκαν πολύ ταχύτερα σε σχέση με το σύνολο των ελληνικών εξαγωγών και στις τρεις εξεταζόμενες περιόδους, κυρίως όμως στην προηγούμενη δεκαετία.

Αναλυτικότερα η αξία τους στην νέα δεκαετία (2001-2006) αυξήθηκε κατά 110%, δηλαδή υπερδιπλασιάστηκε, ενώ στην προηγούμενη δεκαετία (1991-2000) το ποσοστό αύξησής τους ήταν 160%, με αποτέλεσμα σε ολόκληρη την εξεταζόμενη περίοδο (1991-2006) να αυξηθούν κατά 474%, δηλαδή σχεδόν να εξαπλασιαστούν. Έτσι η αξία τους στο 2006 ανέβηκε σε 837 εκ.\$ από 399 εκ.\$ στο 1991, και στο 2000 σε 379 εκ.\$ από 146 εκ.\$ στο 1991.

Η Ισπανία είναι από τους σημαντικούς εμπορικούς εταίρους της χώρας μας, δεδομένου ότι σε όλη τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου βρίσκεται ανάμεσα στις 15 σημαντικότερες εξαγωγικές αγορές της Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα στη νέα δεκαετία κατέχει σταθερά την 9^η θέση, ενώ στην προηγούμενη δεκαετία, λόγω ίσως και της σχετικής αστάθειας των εξαγωγών μας προς την Ισπανία στη συγκεκριμένη περίοδο, η θέση της κυμαίνεται από την 6^η (1995) ως την 13^η (1997) για φτάσει στην 11^η στο 2000 από 10^η στο 1991.

Οι εξαγωγές προς την Ισπανία κάλυπταν σταθερά το 4% σχεδόν του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών προς τον κόσμο σε όλα τα έτη της νέας δεκαετίας, ενώ στην προηγούμενη δεκαετία το ποσοστό αυτό κυμάνθηκε από 1,7% (1991) έως 3,5% (1995) και είχε διαμορφωθεί στο 3,2% στο 2000.

Οι εισαγωγές

Οι εισαγωγές επίσης ακολούθησαν ανάλογη πορεία με τις εξαγωγές, αφού ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησής τους στο εξεταζόμενο διάστημα 1991-2006 ήταν 10,6%, στην προηγούμενη δεκαετία 11,4% ενώ στη νέα δεκαετία ήταν 14,3%. Οι εισαγωγές δηλαδή από την Ισπανία αυξηθήκαν ταχύτερα σε σχέση με το σύνολο των ελληνικών εισαγωγών από όλο τον κόσμο (7% στο διάστημα 1991-2006 και 5% στην προηγούμενη δεκαετία), ενώ στη νέα δεκαετία αυξήθηκαν σχεδόν με τον ίδιο ρυθμό (14,6%).

Η αξία των εισαγωγών από την Ισπανία έφτασε σε 2.252 εκ.\$ στο 2006 από 1.230 εκ.\$ στο 2001, ή ποσοστό αύξησης 83% στη νέα δεκαετία, και σε 1.183 εκ.\$ στο 2000 από 459 εκ.\$ στο 1991, ή ποσοστό αύξησης 158% στην προηγούμενη δεκαετία, με αποτέλεσμα συνολικά σε ολόκληρη την εξεταζόμενη περίοδο να αυξηθούν κατά 391% δηλαδή σχεδόν να πενταπλασιαστούν.

Η Ισπανία ήταν ανάμεσα στους 15 κυριότερους προμηθευτές της Ελλάδας σε ολόκληρη την εξεταζόμενη περίοδο, κατέχοντας την 7^η θέση το 2006, την 6^η στο 2000 και την 11^η το 1991.

Οι εισαγωγές από την Ισπανία απορροφούσαν ποσοστό πολύ κοντά στο 4% του συνόλου των ελληνικών εισαγωγών σχεδόν σε όλα τα έτη της νέας δεκαετίας, ενώ στην προηγούμενη δεκαετία το ποσοστό αυτό κυμάνθηκε από 2,2% (1991) έως 3,7% (2000).

Εμπορικό ισοζύγιο και συνολικό εμπόριο

Λόγω της υψηλότερης αξίας των εισαγωγών σε σχέση με τις εξαγωγές, το εμπορικό ισοζύγιο είναι σταθερά αρνητικό εις βάρος της χώρας μας σε όλα τα έτη της εξεταζόμενης περιόδου. Στο 2006 οι εισπράξεις από τις εξαγωγές κάλυψαν ποσοστό 37% των πληρωμών για τις εισαγωγές, ενώ είχαν καλύψει το 32% στο αρχικό και τελευταίο έτος της προηγούμενης δεκαετίας (1991-2000). Τα αντίστοιχα ποσοστά κάλυψης του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών επί του συνόλου των ελληνικών εισαγωγών ήταν 34,7% για το 2006, 37% για το 2000 και 42% για το 1991.

Το συνολικό εμπόριο (εξαγωγές + εισαγωγές) έφτασε σε αξία σε 3.089 εκ.\$ στο 2006 από 1.563 εκ.\$ και 605 εκ.\$ στο 2000 και το 1991, αντιστοίχως. Πενταπλασιάστηκε δηλαδή συνολικά στο εξεταζόμενο διάστημα (1991-

2006), ενώ είχε αυξηθεί κατά 158% στην προηγούμενη δεκαετία και 90% στη νέα δεκαετία.

Το συνολικό εμπόριο της χώρας μας με την Ισπανία κάλυπτε σε αξία σχεδόν το 4% του συνολικού εμπορίου της χώρας μας με τον κόσμο σε όλα τα έτη της νέας δεκαετίας και στην προηγούμενη δεκαετία το ποσοστό αυτό κυμάνθηκε από 1,9% (1991) έως 3,4% (2000).

Η σύνθεση των εξαγωγών

Βιομηχανικά προϊόντα

Κύριο χαρακτηριστικό εξαγωγών της χώρας μας προς την Ισπανία κατά μεγάλες κατηγορίες προϊόντων (αγροτικά προϊόντα, βιομηχανικά προϊόντα, πρώτες ύλες, καύσιμα) είναι η μεγάλη συμμετοχή των **βιομηχανικών προϊόντων** οι εξαγωγές των οποίων έδωσαν κατά βάση την ανοδική ώθηση του συνόλου των εξαγωγών μας προς την Ισπανία, παρά τη σχετική αστάθεια που εμφάνισαν στην προηγούμενη δεκαετία.

Οι εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων αυξήθηκαν με μέσο ετήσιο ρυθμό 12% στο διάστημα 1991-2006 και πιο συγκεκριμένα με 24% στη νέα δεκαετία και με 10% στην προηγούμενη δεκαετία, με αποτέλεσμα να υπερεξαπλασιαστούν στο 2006 σε σχέση με το 1991.

Η αξία τους από 192 εκ.\$ στο 2001 έφτασε σε 547 εκ.\$ στο 2006 ή ποσοστό αύξησης 185%, και από 86 εκ.\$ στο 1991 σε 194 εκ.\$ στο 2000 ή ποσοστό αύξησης 126%. Δηλαδή σχεδόν τριπλασιάστηκαν στη νέα δεκαετία και υπερδιπλασιάστηκαν στην προηγούμενη δεκαετία.

Τα βιομηχανικά προϊόντα κάλυπταν το 48% των εξαγωγών μας προς την Ισπανία το 2001. Το ποσοστό αυτό μειώθηκε λίγο στο 2002, αλλά από το 2003 αυξήθηκαν δυναμικά διατηρώντας το ποσοστό συμμετοχής τους σταθερά πάνω από το 60% ως το 2006.

Στην προηγούμενη δεκαετία οι εξαγωγές αυτού του τομέα εμφάνισαν σχετική αστάθεια, και το ποσοστό συμμετοχής τους κυμάνθηκε από 28% (1995) έως 60% (1998).

Η δυναμική αύξηση των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων οφείλεται κυρίως στις εξαγωγές της κατηγορίας 6 «**βιομηχανικά είδη ταξινομημένα**

κατά πρώτη ύλη» (π.χ. σωλήνες κάθε είδους, τσιμέντα), που στο 2006 ανήλθαν σε 262 εκ.\$ καλύπτοντας σχεδόν το μισό (48%) του συνόλου της αξίας των βιομηχανικών προϊόντων. Τα αντίστοιχα ποσοστά ήταν 62% (120 εκ.\$) για το 2000 και 66% (57 εκ.\$) για το 1991.

Σημαντική είναι και η συμμετοχή της κατηγορίας 7 **«μηχανήματα και υλικό μεταφορών»** (π.χ. οικιακές συσκευές, διάφορα μέρη μηχανημάτων), οι εξαγωγές της οποίας αυξήθηκαν σχεδόν 22 φορές στο διάστημα 1991-2006. Πιο συγκεκριμένα, από 7,4 εκ.\$ στο 1991 και ποσοστό συμμετοχής 9% στο σύνολο των βιομηχανικών προϊόντων, έφτασε σε 22 εκ.\$ στο 2000 και σε 169 εκ.\$ το 2006, συμμετέχοντας αντιστοίχως με ποσοστό 11% και 31% στις εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων.

Οι εξαγωγές της κατηγορίας 8 **«διάφορα βιομηχανικά είδη»** (π.χ. γουναρικά) τετραπλασιάστηκαν σχεδόν σε αξία από το 1991 (16 εκ.\$) στο 2006 (62 εκ.\$), αλλά η συμμετοχή τους στις εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων προς την Ισπανία μειώθηκε σε 11% στο 2006 από 17% και 19%, αντιστοίχως, στο 2000 και το 1991.

Η κατηγορία 5 **«χημικά προϊόντα και συναφή»** (π.χ. πλαστικές ύλες, είδη καλλωπισμού) που υπερδεκαπλασιάστηκαν σε αξία στο 2006 (54 εκ.\$) σε σχέση με το 1991 (5 εκ.\$) συμμετείχε με 6%, 8% και 10%, αντιστοίχως κατά τα έτη 1991, 2000 και 2006 στο σύνολο των βιομηχανικών προϊόντων προς την Ισπανία.

Αγροτικά προϊόντα

Οι εξαγωγές των **αγροτικών προϊόντων**, σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο (1991-2006) αυξήθηκαν σε αξία με μέσο ετήσιο ρυθμό 8%. Ειδικότερα, παρά τη μεγάλη αστάθεια που εμφάνισαν στην προηγούμενη δεκαετία, αυξήθηκαν με μέσο ετήσιο ρυθμό 11%, ενώ ακολούθησαν σταθερά αυξητική πορεία στη νέα δεκαετία με ρυθμό αύξησης 14,5%.

Συνολικά από το 1991 στο 2006 οι εξαγωγές αγροτικών προϊόντων αυξήθηκαν κατά 732%. Αναλυτικότερα, στην προηγούμενη δεκαετία η αξία τους από 20 εκ.\$ στο 1991 υπερτετραπλασιάστηκε (350%) στο 2000 και διαμορφώθηκε σε 89 εκ.\$.

Επισημαίνεται ότι λόγω της μεγάλης αστάθειας των εξαγωγών αγροτικών προϊόντων στην δεκαετία αυτή, παρατηρήθηκαν αλλεπάλληλες αυξομειώσεις από έτος σε έτος, όσον αφορά την αξία τους που έφτασε στο ανώτερο ύψος της (211 εκ.\$) το έτος 1995. Στη νέα δεκαετία όμως οι εξαγωγές, ενώ ακολούθησαν σταθερά αυξητική πορεία από έτος σε

έτος, αυξήθηκαν μόνο κατά 77% (από 93 εκ.\$ στο 2001 σε 164 εκ.\$ στο 2006).

Παρά την αύξηση της αξίας των εξαγωγών αγροτικών προϊόντων προς την Ισπανία στη νέα δεκαετία, η συμμετοχή τους στις συνολικές εξαγωγές προς τη χώρα ήταν ασταθής. Μειώθηκε σε 19,6% στο 2006 από 23% στο 2001, αλλά είχε φθάσει σε 29% στο έτος 2005.

Από το σύνολο των αγροτικών προϊόντων που εξάγονται στην Ισπανία η κατηγορία 0 «**τρόφιμα και ζώα ζωντανά**» (π.χ. ιχθυηρά) συμμετέχει με έντονο δυναμισμό στις εξαγωγές αγροτικών προϊόντων, δεδομένου ότι κάλυπτε το 63% των αγροτικών προϊόντων προς την Ισπανία στο 2006. Επισημαίνεται ότι η συμμετοχή της κατηγορίας 0 ήταν ακόμη μεγαλύτερη στην προηγούμενη δεκαετία και συγκεκριμένα 82% και 79%, αντιστοίχως στο 2000 και 1991.

Οι εξαγωγές της κατηγορίας 0 αυξήθηκαν με μέσο ετήσιο ρυθμό 13% στην προηγούμενη δεκαετία και με 8,5% στη νέα δεκαετία, με αποτέλεσμα να υπερεξαπλασιαστούν σε ολόκληρο το εξεταζόμενο διάστημα (1991-2006).

Αναλυτικότερα, παρά την αστάθεια που εμφάνισαν, όσον αφορά το απόλυτο ύψος τους στην προηγούμενη δεκαετία σχεδόν πενταπλασιάστηκαν σε αξία και έφθασαν σε 73 εκ.\$ στο 2000 από 15,6 εκ.\$ στο 1991. Στη νέα δεκαετία όμως, ενώ ακολούθησαν σταθερά ανοδική πορεία, αυξήθηκαν μόνο κατά 34%, και διαμορφώθηκαν σε αξία σε 104 εκ.\$ στο 2006 από 77 εκ.\$ στο 2001.

Πολύ μεγάλη ήταν η άνοδος των εξαγωγών της κατηγορίας 4 «**λάδια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης**» που αποτελούνταν κυρίως από ελαιόλαδο. Από το 1991 στο 2006 αυξήθηκαν σχεδόν δεκατέσσερις φορές, η αξία τους όμως στο αρχικό έτος της εξεταζόμενης περιόδου (1991) ήταν πολύ χαμηλή (3,6 εκ.\$), παρά το γεγονός ότι κάλυπταν το 18% του συνόλου των αγροτικών προϊόντων που κατευθύνονταν προς την Ισπανία το ίδιο έτος. Στο 2000 η αξία τους ήταν 12 εκ.\$, υπερτριπλασιάστηκαν δηλαδή σε σχέση με το 1991, αλλά το ποσοστό συμμετοχής τους στις εξαγωγές αγροτικών προϊόντων προς την Ισπανία μειώθηκε σε 13%, και πενταπλασιάστηκαν σχεδόν στη νέα δεκαετία (από 11 εκ.\$ στο 2001 σε 54 εκ.\$ στο 2006) αυξάνοντας το ποσοστό συμμετοχής τους στις εξαγωγές αγροτικών προϊόντων προς την Ισπανία σε 33%.

Οι χαμηλές σε αξία εξαγωγές της κατηγορίας 1 «**ποτά και καπνός**» ξεκίνησαν σχεδόν από το μηδέν στο πρώτο έτος της εξεταζόμενης περιόδου, έφθασαν σε

αξία σε 6,5 εκ.\$ στο 2006 και συμμετείχαν με πολύ μικρό ποσοστό στο σύνολο των αγροτικών προϊόντων προς την Ισπανία (3% στο 1991 και 4% στα έτη 2000 και 2006).

Καύσιμα

Πολύ μεγάλη αστάθεια παρουσιάζουν οι εξαγωγές *καυσίμων* προς την Ισπανία, σε ολόκληρο το εξεταζόμενο διάστημα. Η αξία τους κυμάνθηκε από 0,2 εκ.\$ (1995) έως 65 εκ.\$ (2001). Παρά τη μεγάλη αστάθεια στην προηγούμενη δεκαετία, η δυναμική αύξηση (839%) της αξίας τους από 5,9 εκ.\$ στο 1991 σε 55 εκ.\$ το 2000, δεν επηρεάστηκε από την κατά 42% μείωση που σημειώθηκε στη νέα δεκαετία (από 65 εκ.\$ εκ.\$ στο 2001 σε 38 εκ.\$ το 2006), με αποτέλεσμα να υπερεξαπλασιαστούν από το 1991 στο 2006.

Η συμμετοχή τους στις συνολικές εξαγωγές προς την Ισπανία ήταν 4%, 14,5% και 4,5%, αντιστοίχως στο 1991, το 2000 και το 2006.

Πρώτες ύλες

Επίσης μεγάλη αστάθεια εμφάνισαν και οι εξαγωγές των *πρώτων υλών* που αυξήθηκαν κατά 70% στην προηγούμενη δεκαετία (από 13 εκ.\$ στο 1991 σε 23 εκ.\$ το 2000), μειώθηκαν κατά 50% στη νέα δεκαετία (από 35 εκ.\$ στο 2001 σε 18 εκ.\$ το 2006), ενώ η συνολική αύξηση από το πρώτο έτος της εξεταζόμενης περιόδου στο 2006 ήταν 33%. Στο σύνολο των εξαγωγών προς την Ισπανία συμμετείχαν με ποσοστό 9%, 6% και 2% κατά τα έτη 1991, 2000 και 2006, αντιστοίχως.

Η σύνθεση των εισαγωγών

Βιομηχανικά προϊόντα

Οι εισαγωγές από την Ισπανία αποτελούνται στην ουσία από *βιομηχανικά προϊόντα* δεδομένου ότι η κατηγορία αυτή απορροφούσε σε όλα τα έτη της εξεταζόμενης περιόδου συντριπτικά υψηλό ποσοστό των συνολικών εισαγωγών μας από τη χώρα. Το ποσοστό αυτό κυμάνθηκε από 73% (1991) έως 91% (1993). Στην προηγούμενη δεκαετία οι εισαγωγές βιομηχανικών προϊόντων σχεδόν τριπλασιάστηκαν και στο 2000 με αξία 983 εκ.\$ απορρόφησαν το 83% των συνολικών εισαγωγών από την Ισπανία, ενώ στη νέα δεκαετία αυξήθηκαν κατά 92% και με αξία 1.953 εκ.\$ στο 2006 απορρόφησαν το 87%.

Στις εισαγωγές βιομηχανικών προϊόντων από την Ισπανία σημαντική θέση κατέχει η κατηγορία 7 «*μηχανήματα και υλικό μεταφορών*» που η αξία τους υπερεξαπλασιάστηκε από το 1991 στο 2006, και με αξία εισαγωγών 122 εκ.\$ στο 1991, 432 εκ.\$ στο 2000 και 757 εκ.\$ στο 2006 αποτελούσε, αντιστοίχως, το 37%, το 44% και το 39% του συνόλου των βιομηχανικών προϊόντων που εισάγονται από την Ισπανία.

Πολύ μεγάλη ήταν και η αύξηση των εισαγωγών της κατηγορίας 8 «*διάφορα βιομηχανικά είδη*». Η αξία τους στο εξεταζόμενο διάστημα αυξήθηκε δεκατρείς φορές και συμμετείχε στις εισαγωγές βιομηχανικών προϊόντων από την Ισπανία με ποσοστό 9% (430 εκ.\$) στο 1991, με 18% (178 εκ.\$) στο 2000, και με 22% (430 εκ.\$) στο 2006.

Ως προς τις υπόλοιπες κατηγορίες των βιομηχανικών προϊόντων παρατηρούνται τα εξής:

Οι εισαγωγές της κατηγορίας 5 «*χημικά προϊόντα & συναφή*» από το 1991 στο 2006 σχεδόν εννεαπλασιάστηκαν, ενώ της κατηγορίας 6 «*βιομηχανικά είδη ταξινομημένα κατά πρώτη ύλη*» αυξήθηκαν κατά 151%.

Αναλυτικότερα, η μεν κατηγορία 5 με αξία εισαγωγών 49 εκ.\$ στο 1991, 151 εκ.\$ στο 2000 και 431 εκ.\$ στο 2006, αποτελούσε το 15% κατά τα έτη 1991 2000 ενώ στο 2006 κάλυψε το 22% των βιομηχανικών προϊόντων που προέρχονται από την Ισπανία.

Όσον αφορά την κατηγορία 6 με εισαγωγές αξίας 133 εκ.\$, 222 εκ.\$ και 334 εκ.\$, συμμετείχε στις εισαγωγές βιομηχανικών προϊόντων με ποσοστό 40%, 23% και 17%, αντιστοίχως κατά τα έτη 1991, 2000 και 2006.

Αγροτικά προϊόντα

Οι εισαγωγές *αγροτικών προϊόντων* εμφάνισαν σχετική αστάθεια στη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, και συμμετείχαν στο σύνολο των εισαγωγών με ποσοστό που κυμάνθηκε από 7% (1993) έως 24% (1991). Στην προηγούμενη δεκαετία αυξήθηκαν κατά 46%, ενώ στη νέα δεκαετία κατά 54% και με αξία εισαγωγών 159 εκ.\$ στο 2000 και 280 εκ.\$ στο 2006 απορρόφησαν, αντιστοίχως, το 13% και το 12% των συνολικών εισαγωγών από την Ισπανία.

Όσον αφορά τις υποκατηγορίες των αγροτικών προϊόντων τα κύρια χαρακτηριστικά είναι τα ακόλουθα. Η έντονη και σταθερή αύξηση, σε όλα τα

έτη της εξεταζόμενης περιόδου τόσο σε απόλυτους όσο και σε σχετικούς όρους, των εισαγωγών της κατηγορίας 0 «**τρόφιμα και ζώα ζωντανά**». Η αστάθεια κυρίως στην προηγούμενη δεκαετία, των χαμηλών σε αξία εισαγωγών της κατηγορίας 1 «**ποτά και καπνός**», παρά τη συνολική αύξησή και σε απόλυτους και σχετικούς όρους και, τέλος, η δραματική μείωση της αξίας και της συμμετοχής των εισαγωγών της κατηγορίας 4 «**λάδια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης**».

Οι εισαγωγές της κατηγορίας 0 στο εξεταζόμενο διάστημα σχεδόν εξαπλασιάστηκαν σε αξία, της κατηγορίας 1 σχεδόν επταπλασιάστηκαν, ενώ της κατηγορίας 4 μειώθηκαν κατά 88%. Όσον αφορά το ποσοστό συμμετοχής τους στις συνολικές εισαγωγές αγροτικών προϊόντων από την Ισπανία, αντιστοίχως κατά τα έτη 1991, 2000 και 2006, για μεν την κατηγορία 0 ήταν 39%, 87% και 88%, για την κατηγορία 1 ήταν 3%, 12% και 9%, ενώ για την κατηγορία 4 ήταν 58%, 1% και 3%.

Το πρότυπο του εμπορίου με την Ισπανία

Το πρότυπο του εμπορίου της Ελλάδας με την Ισπανία είναι πολύ ανεπτυγμένο. Όσον αφορά τις εξαγωγές είναι περίπου το ίδιο ανεπτυγμένο με το πρότυπο των εξαγωγών της χώρας μας με ολόκληρο τον κόσμο, δεδομένου ότι τα βιομηχανικά προϊόντα κάλυψαν στο 2006 πάνω από τα 2/3 (65%) των συνολικών εξαγωγών προς την Ισπανία, ενώ τα αγροτικά προϊόντα το 1/5 (20%). Τα αντίστοιχα ποσοστά για το σύνολο των ελληνικών εξαγωγών προς ολόκληρο τον κόσμο, το ίδιο έτος, ήταν 58% και 20%.

Όσον αφορά τις εισαγωγές είναι εντονότατα ανεπτυγμένο αφού τα βιομηχανικά προϊόντα απορρόφησαν στο 2006 σχεδόν τα 9/10 (87%) του συνόλου των εισαγωγών μας από την Ισπανία, ενώ τα αγροτικά προϊόντα λίγο πάνω από το 1/10 (12%). Τα ποσοστά για το σύνολο των ελληνικών εισαγωγών από όλο τον κόσμο ήταν αντιστοίχως 67% και 11%.

Τα κύρια προϊόντα το έτος 2006

Από τους πίνακες 4 & 5 προκύπτει ότι τόσο οι εξαγωγές όσο και οι εισαγωγές της χώρας προς και από την Ισπανία, είναι κατεσπαρμένες σε πολλά προϊόντα. Τα 20 κυριότερα εξαγόμενα και εισαγόμενα προϊόντα, σε επίπεδο πενταψήφιας ανάλυσης της Τυποποιημένης Ταξινόμησης του Διεθνούς Εμπορίου (ΤΤΔΕ), κάλυπταν πολύ μικρά ποσοστά στο σύνολο των ελληνικών εξαγωγών και εισαγωγών προς και από την Ισπανία στο 2006. Τα ποσοστά

αυτά για κάθε προϊόν κυμάνθηκαν από 0,8% έως 9% για τις εξαγωγές και από 0,6% έως 14% για τις εισαγωγές. Από τα 20 αυτά προϊόντα, μόνον πέντε στις εξαγωγές και μόνον ένα στις εισαγωγές κάλυψαν ποσοστό πάνω από το 5% του συνόλου προς και από την Ισπανία.

Κύρια εξαγόμενα προϊόντα

Τα 20 κύρια προϊόντα που κατευθύνονται στην Ισπανία, σε πενταψήφια ανάλυση της ΤΤΔΕ, με αξία εξαγωγών 526 εκ.\$ στο 2006, κάλυψαν το 63% των συνολικών εξαγωγών προς την Ισπανία το έτος αυτό. Τα σημαντικότερα από αυτά ήταν προϊόντα των κατηγοριών 68 «**μη σιδηρούχα μέταλλα**» (αξία εξαγωγών 82,5 εκ.\$, ή το 9,9% των συνολικών εξαγωγών προς την Ισπανία), της κατηγορίας 03 «**ψάρια, οστρακοειδή, μαλάκια**» (56,5 εκ.\$ ή 6,6%), της κατηγορίας 42 «**λάδια, λίπη φυτικά ακατέργαστα εξευγενισμένα**», (51,7 εκ.\$ ή 6,2%), της κατηγορίας 66 «**είδη από μη μεταλλικά ορυκτά**» (22,3 εκ.\$ ή 2,7%).

Κύρια εισαγόμενα προϊόντα

Τα 20 βασικά εισαγόμενα προϊόντα, αποτελούσαν στο 2006 το 40% των συνολικών εισαγωγών από την Ισπανία και η αξία τους ήταν 904,4 εκ.\$. Τα σημαντικότερα από αυτά τα προϊόντα, το έτος αυτό, ήταν της κατηγορίας 78 «**οχήματα για δρόμους**» (με αξία εξαγωγών 428 εκ.\$ ή το 19% των συνολικών εισαγωγών από την Ισπανία), της κατηγορίας 84 «**είδη ενδυμασίας & συμπληρώματα ένδυσης**» (αξία 108 εκ.\$ ή 4,8%), της κατηγορίας 54 «**ιατρικά και φαρμακευτικά προϊόντα**» (91 εκ.\$ ή 4%), της κατηγορίας 85 «**υποδήματα**» (43 εκ.\$ ή 2%), και της κατηγορίας 51 «**οργανικά χημικά**» (38,5 εκ.\$ ή 1,7%).